

GEMEENTE EEMNES

BESLISVOORSTEL RAAD EEMNES

Besluitvormend orgaan

Gemeente Eemnes – Gemeenteraad

Gemeentecode

Eemnes

Onderwerp

Zienswijze op concept Kaderbrief van de GGD regio Utrecht 2024

Portefeuillehouder

Havinga, M.

Openbaar

Ja

Korte inhoud

Voor u ligt ter zienswijze de concept Kaderbrief van de GGD regio Utrecht 2024. De inschatting van de gemaakte indexatie voor 2024 komt uit op een gemiddelde stijging van 4,2%, wat neerkomt op bijna €1.862.500 voor de gehele regio Utrecht. Voor Eemnes gaat het hierbij op een stijging van €362.000 in 2023 naar € 382.000 voor 2024. Dit is een stijging van € 20.000 (5,2%). De indexatie is gebaseerd op de loonontwikkeling, werkgeverspremie, ouderdom en nabestaande pensioen en prijsindexcijfer. Verder komt in de kadernota aan bod een doorkijk van de actuele trends en ontwikkeling en geeft de GGDrU aan dat zij, in tegenstelling tot voorgaande jaren, er niet meer in slagen om zaken die extra financiën vragen op te vangen binnen bestaande financiële kaders. Er worden diverse vooraankondigingen gedaan voor financiële voorstellen die in de komende periode aan het algemeen bestuur (AB) zullen worden voorgelegd. Aan de hand van de concept kaderbrief 2024 is een concept zienswijze opgesteld.

Besluiten

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de concept Kaderbrief van de GGD regio Utrecht 2024.

2. De zienswijze op de concept Kaderbrief van de GGD regio Utrecht 2024 vast te stellen en doen toekomen aan het bestuur van de GGD regio Utrecht.

Aanleiding voorstel

Voor u ligt ter zienswijze de concept Kaderbrief GGD regio Utrecht 2024. In de Kaderbrief 2024 staan diverse trends en ontwikkelingen uitgewerkt met een financieel impact tot gevolg. De GGDrU geeft aan dat de kwaliteit van de dienstverlening voor haar inwoners belangrijk vindt. In tegenstelling tot voorgaande jaren zullen zij er niet meer in slagen om zaken die extra financiën vragen op te vangen binnen bestaande financiële kaders, zonder de dienstverlening aan te passen. De voorliggende ontwikkelingen zijn een voortvloeisel uit de Covid-19 impact op de organisatie, nieuwe regelgeving uit het regeerakkoord en strakkere normen op het gebied van informatietechnologie/informatievoorziening (IT/IV). Separaat speelt de ontwikkeling rondom het stoppen met de GGID. De effecten daarvan wordt in separate besluitvorming in het AB besloten en voor zover noodzakelijk zal dit in de concept begroting 2024 worden meegenomen.

Op 5 oktober 2023 is de concept bestuursagenda 2023–2027 opgesteld, waarbij de volgende belangrijkste pijlers voor de komende jaren zijn benoemd: (1) een gezonde en veilige leefomgeving, (2) kansrijk opgroeien, (3) langer gezond zelfstandig en (4) een wendbare en vitale organisatie. In 2023 en 2024 komen er wijzigingen in de manier waarop het Ministerie van VWS gemeenten financiert voor het maken van beleid en interventies voor gezondheid en het sociale domein. Ook een deel van hoe GGD'en worden gefinancierd voor het maken van beleid en interventies voor publieke gezondheid verandert hiermee. De ontwikkelingen zijn uitgewerkt in de Kadernota 2024 en de GGDrU legt deze ter zienswijze aan u voor. Alle zienswijze worden betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2024. De GGDrU stuurt vanaf 12 april 2023 ontwerp-begroting de ontwerp-begroting in voor zienswijze.

Doel

Samen met de 26 gemeenten gezamenlijk de rol als eigenaar en opdrachtgever van de GGDrU invullen en zodoende op twee momenten invloed uit oefenen op de ontwikkeling van de GGDrU.

Toelichting besluit (argumenten)

De GGD komt in het komende jaar bij het AB met een aantal (financierings)voorstellen die een plek krijgen in de kadernota.

1. Benchmark onderzoek

1.1. Uit de benchmark blijkt de GGDrU relatief een lage inwonersbijdrage heeft ten opzichte van de andere GGD's. De gemiddelde inwonersbijdrage komt uit op €30,11, waar dat voor de GGDrU €24,15 is. De GGDrU geeft aan dat zij in de afgelopen jaren

moeite hebben met het aantrekken en behoud van personeel, in verband met het relatief lage salaris ten opzichte van de andere GGD's. De GGD komt hier in een later AB op terug.

1.2. Uit de Benchmark blijkt dat de deelname van de gemeenten in de regio Midden-Nederland als collectief op het gebied van het sportakkoord en lokaal preventie akkoord laag is. De GGD bespreekt graag binnen het AB hoe in het vervolg de GGD een groter rol krijgt.

2. Brede SPUK

In 2023 start het rijk met de Brede SPUK regeling voor volksgezondheid, welzijn en sport. De brede SPUK omvat de thema's (1)sport en bewegen, (2)gezondheid en preventie en (3)sociale basis. De financiering verloopt via een spuk regeling van het Ministerie van VWS. De gemeenten kunnen op basis van een plan de financiering aanvragen. De GGD wil graag hierin actief betrokken worden en praat hier graag in het AB over door.

3. Een gezonde leefomgeving

3.1. Het Ministerie van VWS stelt in 2024 en 2025 structurele financiering beschikbaar voor een betere infectiebestrijding en pandemische paraatheid van de organisatie. Deel van deze gelden komen bij gemeenten terecht. Met de landelijke beleidsagenda 'Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid GGD'en' wordt de komende jaren onder andere ingezet op het beter toerusten van GGD's. In aanloop naar de structurele financiering, maakt het Ministerie van VWS in 2023 en 2024 €78 miljoen vrij. De GGD vraagt aan gemeenten om deze gelden aan hen toe te kennen. Zij zullen hiervoor bij het AB een voorstel indienen.

3.2. De invoering van de omgevingswet komt dichterbij en daarin wordt de positie van de GGD beter gepositioneerd. Uit de benchmark blijkt dat de GGDrU nog achterloopt op dit thema en wil daarom de komende perioden gaan inzetten op een inhaalslag. Hiervoor vragen zij extra budget en komen in 2023 bij het AB met een voorstel.

4. Kansrijk opgroeien

4.1. Per 2024 wordt het Rijksvaccinatieprogramma uitgebreid met een vaccinatie tegen het rotavirus voor pasgeborenen. De uitbreiding wordt aanvankelijk gefinancierd via het RIVM, maar wordt na enige tijd structureel opgenomen in het gemeentefonds. De GGDrU maakt dan een schatting van de verhoging voor de kindbijdrage.

4.2. De GGDrU blijft zich inzetten om het ziekteverzuim onder schoolgaande jongeren te verminderen. Hiervoor wordt de aanpak 'Interventie methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim (M@ZL)' voortgezet. Het adviseren van scholen bij ziekteverzuim valt in de basistaken van de GGDrU. M@ZL vraagt echter een hogeren inzet van jeugdartsen dan in de basistaken zit. M@ZL valt niet onder de Wet Publieke Gezondheid, dus de extra

financiering is niet geregeld in het huidige stelsel. Tot nu toe heeft GGDrU de inzet van M@ZL bekostigd uit de beschikbare budgetten. Met de toename van de vraag naar deze interventie in 2022 en de verwachting dat deze groei zich zal doorzetten naar 2024, is dit niet langer haalbaar. Daarom komt de GGDrU begin 2023 met een financieringsvoorstel.

5. Wendbare en vitale organisatie

5.1. Wijziging Wet gemeenschappelijke regeling

De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 ingestemd met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze wijziging trad op 1 juli 2022 in werking. Het bestuurlijke en besluitvormende traject voor wijziging van de GR wordt in gang gezet nu het bestuur volledig is gevormd. Naar verwachting kan dat begin 2023 worden gedaan. GGDrU voldoet al zo goed als mogelijk aan de voorwaarden van de nieuwe Wgr. Zo werken we al met de 12 weken termijn voor zienswijzen op de kaderbrief, begroting en begrotingswijzigingen. GGDrU gaat het traject in om de GR te wijzigen. Uit het traject kan naar voren komen dat gemeenteraden de wens uiten dat GGDrU meer gaat doen. In dat geval is extra inzet en financiering nodig; meerkosten zullen leiden tot voorstellen aan het AB. Dit gehele traject zal tot in 2024 lopen gelet op de termijnen.

5.2. De Wet open overheid (Woo)

De WOO regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet (opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB)). Sinds de invoering van de WOO in juli 2022 ziet de GGDrU een toename van verzoeken. Hiervoor hebben zij niet de financiële middelen en capaciteit. In het gemeentefonds van mei 2021 staat vermeld dat gemeenten extra geld krijgen toegekend ter compensatie van de meerkosten die zij moeten maken. De middelen hebben ook betrekking op de gemeenschappelijke regelingen. Daarom brengt de GGDrU begin 2023 in beeld welke meerkosten zij hebben gemaakt voor een incidentele vergoeding voor 2022 en 2023. De structurele kosten voor 2024 en verder worden meegenomen in de begroting via de inwonersbijdrage.

5.3. Personeelsbeleid

Zoals eerder genoemd bij 1.1. kampt de GGDrU met personele vraagstukken. De krapte op de arbeidsmarkt en de energieprijzen hebben hier invloed op. De GGDrU komt met een voorstel over hoe zij aantrekkelijk kunnen blijven als werkgever en hoe ze de formatie op peil kunnen houden, en op de financiële gevolgen hiervan.

5.4. Datagedreven werken en I-strategie

GGDrU wordt geconfronteerd met diverse ontwikkelingen die het noodzakelijk maken om de informatievoorziening goed tegen het licht te houden, te versterken en op onderdelen anders te organiseren. Dit maakt dat we een nieuwe i-strategie ontwikkelen die we in 2023 agenderen voor het bestuur.

5.5. Huisvesting

De GGDrU gaat aan de slag met het huisvestingsvraagstuk van het hoofdkantoor. Een grote stap hierin is de verbouwing en in gebruik name van de Dreef 5 als hoofdkantoor. De komende tijd gaat de GGDrU samen met interne en externe stakeholders een strategisch huisvestingsplan maken.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

Op basis van de gemeenschappelijke regeling hebben de raden van de betrokken regio gemeenten de mogelijkheid om een zienswijze te geven op de kadernota.

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

De gemeente Eemnes valt bij wet onder de GGD regio Utrecht. De gemeenten Blaricum en Laren vallen onder de GGD regio Gooi en Vechtstreek. In de praktijk betekent dat ook dat we zoveel mogelijk met de 3 gemeenten optrekken op alle thema's om schaalgroten te verkrijgen.

Kanttekeningen

- De kadernota schetst een aantal belangrijke aanstaande ontwikkelingen. De situatie rondom het digitaal kind dossier (GGiD), laat zien dat er vaker behoefte is aan informatiedeling vanuit de GGD.
- Landelijk staan gemeenten voor gezamenlijke uitdagingen op het gebied van integraal gezondheidsbeleid. Deze uitdagingen stoppen niet bij gemeentegrenzen. Eemnes ziet graag dat de GGD's beleidsmatig op hoofdlijnen meer met elkaar gaan samenwerken.

Financiën

6.1. Algemeen

In deze kaderbrief treft u meer externe, inhoudelijke ontwikkelingen aan en de daarbij behorende vooraankondiging van voorstellen met financiële impact dan u van ons gewoon bent. Dat vloeit voort uit deels een inhaalslag van de Covid-jaren waarin alle aandacht uitging naar Covid-19, deels door de effecten van deze crisis op de publieke gezondheid, en deels uit nieuwe regelgeving (onder meer een gevolg van het regeerakkoord) en strakkere normen op het gebied van informatietechnologie/informatievoorziening (IT/IV). Daar komt bij dat waar wij tot nu toe er nog in slaagden om zaken die extra financiën vroegen op te vangen in ons bestaande financiële kader, wij nu zien dat hier geen mogelijkheden liggen zonder dat onze dienstverlening wordt aangetast. Dit maakt dat deze vooraankondiging, vanuit de wens negatieve effecten op onze dienstverlening aan uw inwoners te voorkomen, voor GGDrU onontkoombaar is. Voor de volledigheid: met deze kaderbrief vragen wij nog geen financiële toezeggingen, wij vragen wel om hier kennis van te nemen en doen de aankondiging tot een gezamenlijke uitwerking.

Door de huidige arbeidsmarktsituatie ervaart GGDrU dat de uitdaging om medewerkers te binden en te boeien over een breed scala aan functies speelt.

Daarnaast komt uit de benchmark wederom naar voren dat, in vergelijking met andere GGD-en, regio Utrecht te maken heeft met een relatief lage deelname van gemeenten als collectief bij de ontwikkeling en uitvoering van preventiebeleid

6.2. GGiD

Ten tijde van het opstellen van de Kaderbrief 2024 is het proces met betrekking tot stoppen met GGiD in gang gezet. Over de effecten daarvan wordt in een separaat besluitvormingsproces in het AB besloten; deze zullen allereerst effect hebben op de begroting 2023. Voor zover noodzakelijk zal dit in de concept begroting 2024 worden meegenomen. Hoewel dit proces feitelijk los staat van de kaderbrief 2024, heeft het wel impact op de bespreking rondom de kaderbrief. Het stoppen met GGiD heeft immers ook een fors financieel gevolg voor zowel gemeenten als voor GGDrU.

6.3. Wijziging financieringsstromen geeft kansen en risico's voor GGDrU

In 2023 en 2024 komen er wijzigingen in de manier waarop het Ministerie van VWS gemeenten financiert voor het maken van beleid en interventies voor gezondheid en het sociale domein. Ook een deel van hoe GGD'en worden gefinancierd voor het maken van beleid en interventies voor publieke gezondheid verandert hiermee.

6.4. Gezonde leefomgeving

De aandacht voor het thema gezonde leefomgeving is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Onder de Wet Publieke Gezondheid is het meewegen van mogelijk gezondheidseffecten van beoogd beleid ook al verplicht, maar de op komst zijnde Omgevingswet werkt nu (ondanks het uitstel) als een vliegwiel en kan leiden tot toename van de lasten.

6.5. Forensische geneeskunde (FG)

Forensische geneeskunde is gericht op het geven van een objectief medisch oordeel over feitelijke doodsoorzaken (lijkschouw), letsels van slachtoffers en de gezondheidstoestand van verdachten en daders. De forensische geneeskunde is een unieke medische discipline die ten dienste staat van gemeente, politie en justitie. Er is een aantal ontwikkelingen bij FG ten aanzien van:

- Versteving van de regionale samenwerking in Midden-Nederland. Dit ten behoeve van de continuïteit van dienstverlening.
- Een verbreding van het takenpakket, door uitbreiding van de taken rond Forensisch Medisch Onderzoek en toevoeging van de Medische Arrestanten Zorg (MAZ)
- Verhoging van de tariefstelling voor Forensisch geneeskunde, bepaald op basis van het landelijk in 2021 vastgestelde kostprijsmodel. Dit kostprijsmodel is voortgekomen uit de noodzaak om de forensische geneeskunde ook in de toekomst te kunnen waarborgen, op basis van een kostendekkend tarief. De VNG, politie en het Ministerie van Justitie hebben in een vroeg stadium kennisgenomen van het kostprijsonderzoek

en het daaruit voortgekomen kostprijsmodel onderschreven. GGDrU heeft voor 2023 haar tarieven verhoogd. Hiermee is het de verwachting om voor de huidige taken een dekkend tarief te hanteren.

- Zorgdragen voor het opleiden en behouden van personeel.
- Het uitgangspunt voor nu is dat extra taken in principe alleen worden uitgevoerd indien daar afdoende middelen tegenover staan.

De krappe arbeidsmarkt en energiekosten hebben negatief effect op het personeelsbeleid en de kosten.

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering

Na besluitvorming in de raad informeert de ambtenaar publieke gezondheid GGDrU over het besluit.

Communicatie

Het is niet noodzakelijk verder te communiceren over dit onderwerp. Het is uitsluitend een beleidsmatige aangelegenheid die te specialistisch en onmerkbaar voor inwoners is om te communiceren via publieke kanalen.

Bijlagen

1. Kaderbrief 2024 GGdrU aan de Raden
2. Concept Kadernota GGDrU verzie AB 7 december 2022
3. Concept raadsbesluit
4. Zienswijzebrief

Steller

L. Eisses(leiss).

Registratiedatum

6 januari 2023